

سوالات تستی

۱ با درنظر گرفتن دو ایزوتوپ بور (^{10}B , ^{11}B) و دو ایزوتوپ کلر (^{35}Cl , ^{37}Cl) چند نوع مولکول

می‌توان یافت؟ BCl_3

۱۶ د

ج) ۸

ب) ۱۲

الف) ۶

۲ در کدام گزینه، عدد اکسایش اتم‌هایی که زیر آن‌ها خط کشیده شده، مشابه است؟

ب) ICl_3 , HClO_4

الف) NH_4NO_2 , $\text{Al}_2(\text{HPO}_4)_2$

د) NiCl_2 , $\text{K}_4\text{Ni}(\text{CN})_6$

ج) SO_2 , H_2O_2

۳ در کدام گزینه، با توجه به قاعده اکتت هر سه پیوند یونی، کوالانسی و داتیو وجود دارد؟

د) NaNO_2

ج) H_2SO_4

ب) $\text{C}_2\text{H}_4\text{O}_2$

الف) KClO

۴ در کدام گزینه، زوایای پیوند همه گونه‌ها با یکدیگر برابر است؟

ب) NO_3^+ , ICl_5^- , N_3^-

الف) SnCl_4^- , SOCl_2 , COCl_2

د) (گاز) IF_7^+ , XeF_2 , BeF_2

ج) NO_2^- , SO_3^{2-} , ClO_3^-

۵ کدام مجموعه اعداد کوانتمی برای الکترون در اوربیتال $3p$ درست است؟ (m_l , m_s)

الف) $\frac{1}{2}, -\frac{1}{2}, +\frac{1}{2}$ ب) $\frac{1}{3}, -\frac{1}{3}, \frac{1}{2}$ ج) $3, 2, +1, -2$ د) $-\frac{1}{2}, 0, \frac{1}{2}$

۶ در چه تعداد از مولکول‌های زیر، همه پیوند‌ها قطبی هستند؟

SnCl_4 , H_2O_2 , SF_6 , HClO_2 , C_2H_6 , N_2O_5

د) ۵

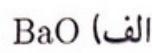
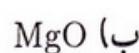
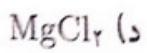
ج) ۴

ب) ۳

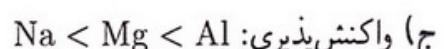
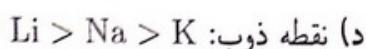
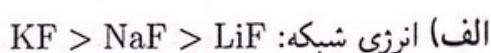
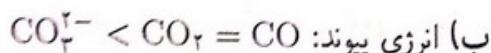
الف) ۲

۷ از بین یون‌های زیر با توجه به شعاع آن‌ها (بر حسب pm) کدام زوج دارای قوی‌ترین پیوند یونی است؟

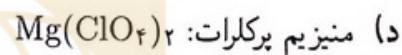
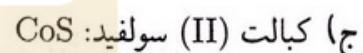
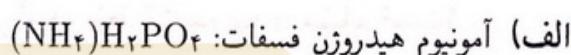
$$\text{Mg}^{2+} = 72, \text{Rb}^+ = 152, \text{Ba}^{2+} = 135, \text{Cl}^- = 181, \text{O}^{2-} = 140$$

کدام مقایسه درست است؟ ۸

فرمول شیمیابی کدام ترکیب نادرست است؟ ۹

۱۰ درصد جرمی یک محلول سدیم کلرید در آب ۳٪/۲۰٪ است. غلظت مولال NaCl در این محلول

$$(\text{Cl} = 35,5, \text{Na} = 23) \quad \text{کدام است؟}$$

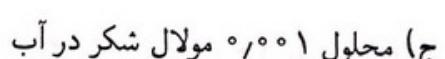
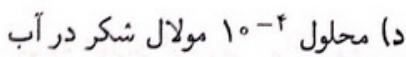
۱,۰۹ د)

۰,۵۶۵ ج)

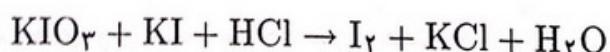
۰,۵۴۷ ب)

۱,۱۳ الف)

۱۱ نقطه جوش کدام محلول از همه بالاتر است؟

۱۲ در واکنش موازن‌شده زیر، ضریب استوکیومتری I₂ پس از موازن‌کدام است؟

۲ د)

۱ ج)

۳ ب)

۴ الف)

۱۳ چند گرم منیزیم در ۱ لیتر محلول ۳٪/۰۰ مولار HCl باید حل شود تا غلظت MgCl₂ حاصل با

$$(\text{Mg} = 24) \quad \text{غلظت HCl باقیمانده برابر شود؟}$$

۲,۴ د)

۴,۸ ج)

۳,۶ ب)

۷,۲ الف)

۱۴

هنگامی که آب به مقدار کافی، به ظرفی که شامل آمونیوم کلرید (NH_4Cl) جامد است اضافه شود، آمونیوم کلرید کاملاً حل شده و محلول سردرت می‌شود. کدام گزینه در مورد قدرمطلق انرژی شبکه بلور آمونیوم کلرید (ΔH_c)، قدرمطلق مجموع انرژی‌های آب‌بوشی یون‌ها (ΔH_s) و تغییرات انرژی آزاد گیس (ΔG) برای این فرآیند اتحال درست است؟

الف) $\Delta G > 0, |\Delta H_c| > |\Delta H_s|$

ب) $\Delta G > 0, |\Delta H_c| < |\Delta H_s|$

ج) $\Delta G < 0, |\Delta H_c| > |\Delta H_s|$

د) $\Delta G < 0, |\Delta H_c| < |\Delta H_s|$

۱۵

تحال پذیری نمک AgNO_3 در ۱۰۰ گرم آب، در دماهای ۲۰°C و ۴۰°C به ترتیب ۲۱۶g و ۳۱۱g می‌باشد. به ۲۵ گرم آب در دمای ۴۰°C مقدار ۷۰ گرم AgNO_3 جامد اضافه می‌کنیم و آن را کاملاً به هم می‌زنیم. هم‌زمان با هم‌زدن، دمای محلوت را تا ۲۰°C کاهش می‌دهیم. محلوت یادشده در دماهای ۲۰°C و ۴۰°C به ترتیب از راست به چپ چند فاز دارد؟

الف) ۲ و ۱

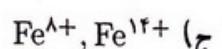
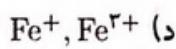
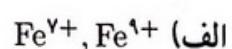
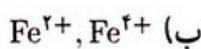
ج) ۱ و ۲

ب) ۲ و ۱

د) ۱ و ۲

۱۶

دمای گازهای اطراف سطح خورشید به چندین میلیون درجه سیلیسیوس می‌رسد و می‌تواند عنصر آهن (عدد اتمی ۲۶) را حتی تا بار $^{+14}$ هم یونیده کند. کدام دسته از یون‌های Fe^{14+} تا Fe^{++} بیشتر از بقیه جذب میدان مغناطیسی می‌شوند؟ (هر اندازه تعداد الکترون‌های جفت نشده یک یون بیشتر باشد، آن یون بیشتر جذب میدان می‌شود)

۱۷

عبارت کدام گزینه در مورد خاصیت باک‌کنندگی نمک سدیم استئاریک اسید $\text{CH}_3(\text{CH}_2)\text{COONa}$ و نمک سدیم بروپانوئیک اسید $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{COONa}$ درست است؟

الف) نمک سدیم بروپانوئیک اسید خاصیت باک‌کنندگی بیشتری دارد.

ب) نمک سدیم استئاریک اسید خاصیت باک‌کنندگی بیشتری دارد.

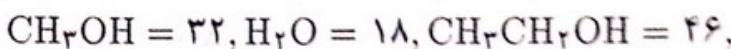
ج) خاصیت باک‌کنندگی هردو یکسان است.

د) هیچ‌یک خاصیت باک‌کنندگی ندارد.

۱۸ برای محلول سیرشده یک گاز در آب، افزایش حجم ظرف موجب ... انحلال پذیری گاز و کاهش دمای محلول موجب ... انحلال پذیری گاز می شود.

- الف) افزایش، کاهش
- ب) افزایش، افزایش
- ج) کاهش، کاهش
- د) کاهش، کاهش

۱۹ کدام گزینه در مورد خواص فیزیکی محلول های داده شده صحیح است؟

(نسبت های داده شده نشان دهنده $\frac{\text{جرم حل شونده}}{\text{جرم حل}} \times 100$ می باشند.)

الف) نقطه ذوب $\left(\frac{1\text{g CH}_3\text{OH}}{100\text{g H}_2\text{O}} \right) < \left(\frac{1\text{g CH}_3\text{CH}_2\text{OH}}{100\text{g H}_2\text{O}} \right)$

ب) نقطه ذوب $\left(\frac{1\text{g H}_2\text{O}}{1\text{kg CH}_3\text{OH}} \right) > \left(\frac{1\text{g CH}_3\text{CH}_2\text{OH}}{1\text{kg CH}_3\text{OH}} \right)$

ج) نقطه جوش $\left(\frac{2.5\text{g C}_2\text{H}_8\text{O}_2}{25\text{g CH}_3\text{CH}_2\text{OH}} \right) > \left(\frac{2.5\text{g C}_2\text{H}_6\text{O}_2}{25\text{g CH}_3\text{CH}_2\text{OH}} \right)$

د) نقطه جوش $\left(\frac{1\text{g NaCl}}{0.5\text{kg H}_2\text{O}} \right) < \left(\frac{1\text{g C}_2\text{H}_6\text{O}_2}{0.5\text{kg H}_2\text{O}} \right)$

۲۰ گونه های E^{2+} , A^{2-} , B^- , C , D^+ دارای تعداد الکترون های یکسان هستند. کدام گزینه در مورد مقایسه شعاع آنها صحیح است؟

الف) $E^{2+} > D^+ > C > B^- > A^{2-}$

ب) $A^{2-} > B^- > C > D^+ > E^{2+}$

ج) $A^{2-} > B^- > C < D^+ < E^{2+}$

د) $A^{2-} < B^- < C > D^+ > E^{2+}$

۲۱ مجموع تعداد الکترون ها و نوترون های یون بتاسیم چند است؟ (^{39}K)

- الف) ۲۷
- ب) ۲۸
- ج) ۳۹
- د) ۴۰

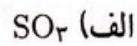
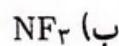
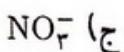
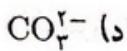
۲۲ در لایه $n = 3$ حداکثر چند الکtron با $m_1 = 0$ می تواند وجود داشته باشد؟

- الف) ۲
- ب) ۳
- ج) ۴
- د) ۶

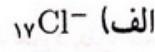
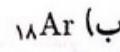
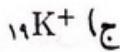
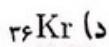
۲۳ تعداد الکترون های کدام گونه با بقیه متفاوت است؟

- الف) NO_2
- ب) N_3^-
- ج) CO_2
- د) N_2O

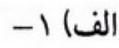
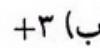
۲۴ شکل هندسی کدام گونه با بقیه تفاوت دارد؟

۲۵ برای یونش الکترون از کدام گازی مقدار انرژی بیشتری لازم است؟

۲۶ عدد اکسایش کلر در ترکیب KClO کدام است؟

۲۷ نور زردی که از لامپ سدیم ساطع می شود مربوط است به ...

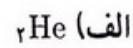
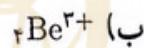
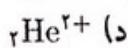
الف) جهش الکترون در اتم برانگیخته سدیم به تراز ۲ $n = 2$

ب) یونش اتم های سدیم

ج) برانگیخته شدن الکترون ظرفیت اتم سدیم به ترازهای انرژی بالاتر

د) جهش الکترون در اتم برانگیخته سدیم به تراز ۱ $n = 1$

۲۸ طیف نشری خطی پیش‌بینی شده برای کدام گونه شیمیایی همانند اتم هیدروژن است؟

۲۹ انرژی کدام تابش از همه کمتر است؟

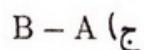
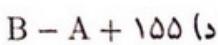
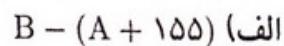
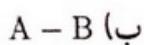
ب) گاما

الف) فرابنفش

د) ریزموج

ج) فروسرخ

۳۰ سانتریفیوژ نمودن گاز اورانیوم هگزافلوئورید، (UF_6) ، به عنوان مرحله‌ای اساسی در چرخه غنی‌سازی سوخت هسته‌ای است. UF_6 خود از واکنش UF_4 با F_2 حاصل می‌شود. UF_4 از واکنش کیک زرد، UO_2 ، با محلول HF به دست می‌آید. هرگاه آنتالبی تشکیل UF_4 و UF_6 در شرایط عمل به ترتیب برابر با A کیلوژول بر مول و B کیلوژول بر مول باشد و آنتالبی بیوند (ΔH) برابر با 155 kJ mol^{-1} باشد، آنگاه کدام گزینه، واکنش $\text{UF}_4 + \text{F}_2(g) \rightarrow \text{UF}_6(g)$ را در همان شرایط به درستی نشان می‌دهد؟

۳۱

فرض کنید روزانه 25°C مترمکعب بوتان، (g) C_4H_{10} ، در یک نیروگاه حرارتی در دما و فشار ثابت در اکسیژن لازم بسوزد. روزانه به ترتیب چند تن CO_2 و چند کیلوژول گرما از این راه وارد هوای اطراف نیروگاه خواهد شد؟ حجم ۱ مول بوتان برابر با ۲۵ لیتر، آنتالپی سوختن بوتان برابر 2900 kJ mol^{-1} است ($\text{O} = 16, \text{H} = 1, \text{C} = 12$)، فرض کنید فقط 80% گرمای حاصل از سوختن بوتان به هوای اطراف نیروگاه راه یابد، قدر مطلق گرمای راهیافته موردنظر است.

الف) $15,1 \times 10^8, 2,90$

ب) $17,6 \times 10^8, 2,90$

د) $17,6 \times 10^8, 2,32$

ج) $15,1 \times 10^8, 2,32$

۳۲

۲ مول (g) H_2 و ۱ مول (g) O_2 در یک ظرف نسبتاً آدیباٰتیک (بدون مبادله گرما با بیرون) به طور کامل با هم واکنش می‌دهند.

با فرض اینکه 65% گرمای حاصل از واکنش صرف گرم کردن $\text{H}_2\text{O}(\text{g})$ در ظرف شود، دما از این راه چند درجه سلسیوس افزایش خواهد یافت؟ گرمای ویژه بخار آب را به طور متوسط برابر با $2,5 \text{ J g}^{-1} \text{ K}^{-1}$ و مستقل از دما در نظر بگیرید. ($\text{O} = 16, \text{H} = 1$)

الف) ۳۴۹۵

ب) ۳۴۹,۵

د) ۳۴۹۵

ج) ۳۴,۹۵

۳۳

یک سامانه بسته با دریافت $J = 10000$ گرما در فشار ثابت، کاری برابر $J = 2000$ انجام می‌دهد. نسبت $\frac{\Delta E}{\Delta H}$ برای این سامانه در تغییر داده شده کدام است؟

الف) ۱,۵

ب) ۱

د) 8°

الف) ۱,۲۵

ج) ۱,۲۵

۳۴

در حالت کلی، کدام گزینه تغییر انرژی درونی، ΔE ، سامانه بسته‌ای را که در فشار ثابت، گرمایی برابر با q همراه با تغییر دمای سامانه، مبادله می‌کند، به درستی بیان می‌نماید؟ (حجم با دما تغییر می‌کند).

الف) $\Delta E = q$

الف) $\Delta E \neq q + W$

د) $\Delta E = \Delta H$

ج) $\Delta E \neq q$

۳۵ ΔH واکنش $C_2H_4(g) + H_2(g) \rightarrow C_2H_6(g)$ به میزان چند کیلوژول از ΔH واکنش $C_2H_4(g) + Cl_2(g) \rightarrow C_2H_4Cl_2(g)$ با رعایت معلومات داده شده، از لحاظ جبری بزرگ‌تر است؟

معلومات:

آنالیپی پیوند $H - H$ به میزان 194 kJ mol^{-1} از آنالیپی پیوند $Cl - Cl$ بزرگ‌تر است.
آنالیپی پیوند $C - H$ به میزان 47 kJ mol^{-1} بزرگ‌تر از آنالیپی پیوند $Cl - C$ فرض می‌شود.
سایر شرایط برای این دو واکنش یکسان فرض می‌شود.

الف) ۱۴۷   ب) ۱۰۰   ج) ۲۴۱   د) ۲۵۰

۳۶ آنالیپی استاندارد تشکیل هیدروژن پراکسید مایع، $(l) H_2O_2(l)$ ، در دمای آزمایشگاه به ترتیب برابر با $188 - 286$ - کیلوژول برمول است. با توجه به آن، گرمای آزاد شده از تجزیه کامل 170 گرم هیدروژن پراکسید مایع با درجه خلوص 40% جرمی به آب واکسیزن در دما و فشار ثابت آزمایشگاه بر حسب کیلوژول کدام است؟ ($H = 1, O = 16$) «قدرت مطلق گرمای آزاد شده موردنظر است.»

الف) ۱۹۸   ب) ۴۷۴   ج) ۹۸   د) ۱۹۶

۳۷ از واکنش بور تری فلورید به عنوان پذیرنده و مولکول آمونیاک به عنوان دهنده الکترون جسم جامدی حاصل می‌شود که ساختار خاص خود را دارد. آرایش هندسی اتم‌ها در پیرامون اتم مرکزی بور در محصول چگونه است؟

الف) چهار وجهی
ب) مسطح مربعی
ج) هرمی
د) چهار وجهی منتظم

۳۸ چند میلی لیتر از محلول $1 / ۰$ مولار $NaOH$ باید به 50 میلی لیتر محلول $1 / ۰$ مولار $Fe(NO_3)_3$ اضافه شود تا $214 / ۰$ گرم $Fe(OH)_3$ رسوب کند?
($Fe = 56, O = 16, H = 1, Na = 23$)

الف) ۴۰   ب) ۲۰   ج) ۶۰   د) ۳۰

۳۹ از واکنش 24 گرم کربن با 16 گرم اکسیزن گاز کربن مونواکسید و از واکنش کاتالیزی این گاز با 4 گرم هیدروژن 32 گرم متانول حاصل می‌شود. به فرض اینکه واکنش‌ها با بازده 100% صورت گیرند واکنش دهنده محدود کننده کدام است؟ ($O = 16, C = 12, H = 1$)

الف) کربن   ب) اکسیزن   ج) کربن مونواکسید   د) هیدروژن

۴۰ ۲,۵ میلی لیتر از یک محلول 5° درصد وزنی NaOH با چگالی $1,54 \text{ g mL}^{-1}$ را با آب رفیق کرده و به حجم نهایی 75° میلی لیتر می رسانیم. غلظت نهایی Na^{+} در محلول نهایی به دست آمده برحسب ppm تقریباً چقدر است؟ ($\text{Na} = 23, \text{O} = 16$)

- الف) ۶۴۳   ب) ۱۲۳۴   ج) ۱۴۷۶   د) ۱۹۲۶

۴۱ مخلوطی شامل Na_2SO_4 و K_2SO_4 است. یک نمونه 20° , 5° گرمی از این مخلوط در آب حل شده و یک محلول آبی BaCl_2 به مقدار اضافی به آن افزوده می شود. جرم BaSO_4 تشکیل شده 298° , 0° گرم است. درصد جرمی Na_2SO_4 در مخلوط اولیه چقدر است؟ ($\text{BaSO}_4 = 233, \text{Na}_2\text{SO}_4 = 142, \text{K}_2\text{SO}_4 = 174$)

- الف) ۳۸   ب) ۶۱   ج) ۲۱   د) ۵۸

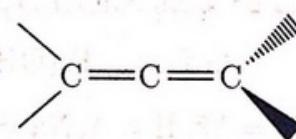
۴۲ مقدار $6,4$ گرم از بلورهای فسفریک اسید را در 20° میلی لیتر محلول فسفریک اسید با چگالی $1,34$ گرم بر سانتی متر مکعب که درصد وزنی آب در آن 8° درصد است حل می کنیم و در نهایت حجم محلول را به 250° میلی لیتر می رسانیم. مولاریته فسفریک اسید در این محلول چقدر است؟ ($\text{H}_3\text{PO}_4 = 98$)

- الف) ۴,۳۴   ب) ۰,۲۵۲   ج) ۱,۳۶   د) ۲,۴۵

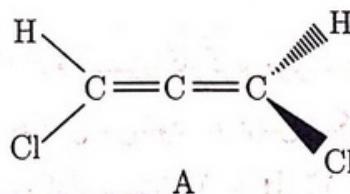
۴۳ غلظت NaCl در سرم معمولی خون، تقریباً 14° , 0° مولار است. چه حجمی از سرم خون برحسب میلی لیتر حاوی 100° میلی گرم NaCl خواهد بود؟ ($\text{NaCl} = 58,5$)

- الف) ۵۴,۲   ب) ۱۲,۲   ج) ۲۴,۴   د) ۱۷,۶

۴۴ آلن ها ترکیباتی هستند که در ساختار آنها دو پیوند دوگانه متوالی وجود دارد:

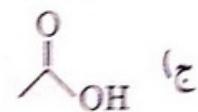
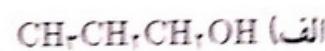
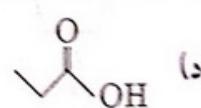
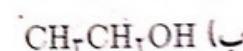
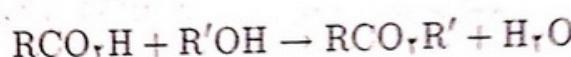
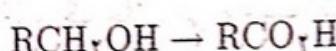

چه تعداد ترکیب با ساختار آلن می توان در نظر گرفت که ایزومر ساختاری آلن A باشد؟

- الف) ۳   ب) ۲   ج) ۱   د) ۴

۴۵ با استفاده از واکنش‌های زیر که تحت شرایط مناسب انجام می‌شوند، برای تهیه A وجود کدام ماده اولیه کافی است؟

۴۶ ترکیبی با فرمول بسیاری C_4H_6O دارای بیرون سه گانه و گروه کربوکسیل می‌باشد. چند ساختار برای این ترکیب می‌توان در نظر گرفت؟

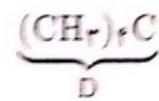
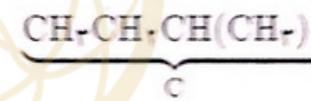
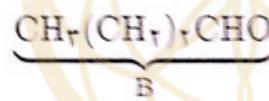
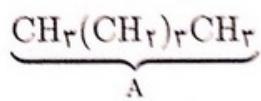
۱) د)

۲) ج)

۳) ب)

۴) الف)

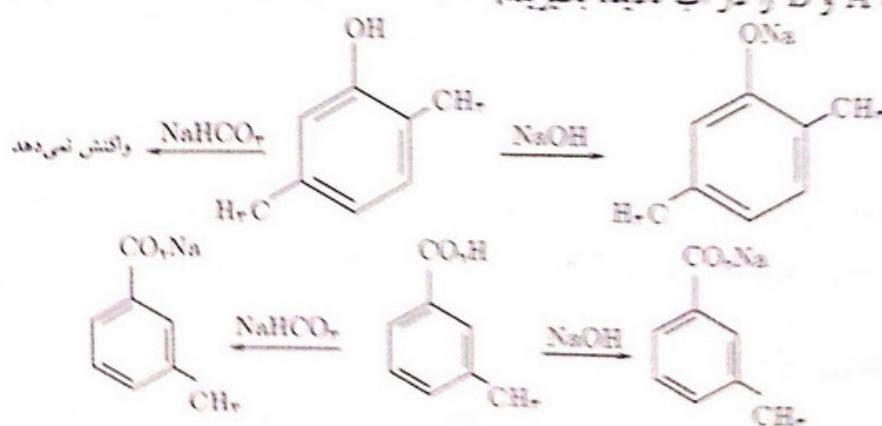
۴۷ کدام گزینه در مورد مقایسه نقطه ذوب ترکیبات درست است؟

الف) $A > B, C > D$ ب) $A > B, C < D$ ج) $A < B, C < D$ د) $A < B, C > D$

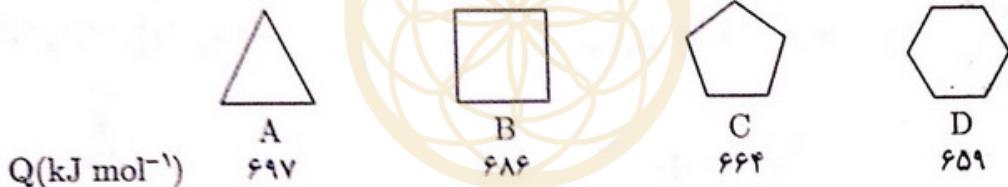
۴۸ با توجه به اطلاعات داده شده کدام روش برای جذاسازی A از محلولی مشکل از A و B متناسب‌تر است؟ به محلول، ...

(حلالیت A و B را در آب تادیده بگیرید)

- الف) محلول NaOH اضافه کرده و صاف می‌کنیم.
- ب) محلول NaOH و یک حلال آلی مناسب اضافه کرده و فازها را از هم جدا می‌کنیم.
- ج) محلول NaHCO_3 و یک حلال آلی مناسب اضافه کرده و فازها را از هم جدا می‌کنیم.
- د) محلول‌های NaOH و NaHCO_3 اضافه کرده و صاف می‌کنیم.

۴۹ گرمای سوختن به ازای هر واحد CH_2 , (Q)، از تقسیم گرمای سوختن ترکیب به تعداد واحدهای CH_2 در ساختار ترکیب به دست می‌آید. با توجه به اطلاعات داده شده کدام گزینه ترتیب پایداری نسبی ترکیبات زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

ب) $A > B > C > D$

د) $D > C > B > A$

الف) $C > D > B > A$

ج) $D > C > A > B$

سؤالات تشریحی

۱

یکی از روش‌های تخمین بار مؤثر هسته یک اتم چند الکترونی (Z_{eff})، استفاده از رابطه زیر است:

$$IE_1 = 1312 \text{ kJ mol}^{-1} \times \frac{Z^2 \text{ eff}}{n^1}$$

اولین انرژی یونش = IE_1
لایه‌ای است که در آن الکترون قرار دارد = n

الف) با استفاده از رابطه بالا، بار مؤثر هسته Be, Rb, Na, Li و C را برای آخرین الکترون این اتم‌ها محاسبه کنید. داده‌های خود را در جدول زیر وارد کنید.

عنصر	${}^7\text{Li}$	${}^{23}\text{Na}$	${}^{85}\text{Rb}$	${}^9\text{Be}$	${}^{12}\text{C}$
$IE_1 (\text{kJ mol}^{-1})$	۵۲۰	۴۹۶	۴۰۳	۸۹۹	۱۰۸۶
Z_{eff}					

ب) براساس روش فوق درستی یا نادرستی هریک از عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

- i) با افزایش عدد اتمی در هر دوره از جدول تناوبی، بار مؤثر هسته نیز افزایش می‌یابد.
- ii) با افزایش عدد اتمی در هر گروه از جدول تناوبی بار مؤثر هسته افزایش می‌یابد.
- iii) همان‌طور که می‌دانید در هر گروه با افزایش عدد اتمی، شعاع اتمی افزایش می‌یابد، در این افزایش نقش n مؤثرتر از Z_{eff} است.

از واکنش نمونه‌ای خالص از تیتانیم کلرید به وزن ۳,۲۴۵ گرم با مقدار کافی از فلز سدیم، Ti فلزی آزاد می‌شود. پس از شستشوی محصول واکنش با آب، وزن تیتانیم خالص باقی‌مانده برابر $۸۱۹,۰$ می‌باشد. ($\text{Ti} = ۴۷,۹, \text{Cl} = ۳۵,۴۵$)

الف) فرمول تیتانیم کلرید را تعیین کنید.

۲

ب) معادله واکنش را بنویسید.

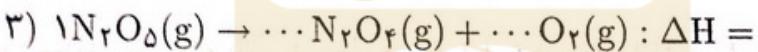
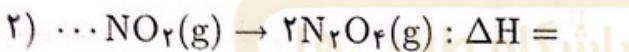
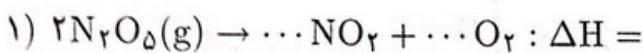
ج) آرایش الکترونی اتم تیتانیم را در حالت پایه برای لایه ظرفیت آن نشان دهید.

د) ترکیب تیتانیم کلرید در بالاترین عدد اکسایش آن خصلت کوالانسی / بونی دارد.

گاز N_2O_5 در دما و فشار مناسب به طور جزئی در همان شرایط به N_2O_4 تبدیل می‌گردد. ۳

تجزیه کامل ۱ مول $N_2O_5(g)$ به $O_2(g)$ و $NO_2(g)$ در دما و فشار ثابت مورد اشاره 110 kJ mol^{-1} گرمگیر است و تشکیل ۱ مول $N_2O_4(g)$ از $NO_2(g)$ در همان شرایط 57 kJ mol^{-1} گرماده است:

الف) معادله گرما شیمی هر واکنش زیر را با ذکر ΔH آن با رعایت علامت جبری و ذکر واحد، موازنہ کنید. «با فرض کامل بودن واکنش»

ب) در هریک از واکنش‌های بالا با شماره‌های (۱)، (۲) و (۳) کدام عامل به شرح زیر باعث پیشرفت واکنش می‌شود؟ ΔS یا ΔH یا هر دو؟ در مربع موردنظر ضرب در بزنید.

هر دو	ΔS	ΔH	واکنش
☐	☐	☐	(۱)
☐	☐	☐	(۲)
☐	☐	☐	(۳)

ج) اگر در دما و فشار آزمایش فقط ۱ مول (N_2O_5) در ظرف واکنش قرار داده شود و بنا به فرض فقط ۶۰٪ آن به $NO_2(g)$ و $O_2(g)$ تجزیه شود و هم‌زمان ۴۰٪ از $NO_2(g)$ تشکیل شده به (g) N_2O_4 تبدیل گردد، آنگاه تعداد مول‌های هریک از NO_2 و N_2O_4 و N_2O_5 باقی‌مانده موجود در ظرف واکنش و مجموع جبری گرمایی مبادله‌شده بر حسب کیلوژول با رعایت فرض مورد اشاره کدام است؟

تعداد مول‌های N_2O_5 :

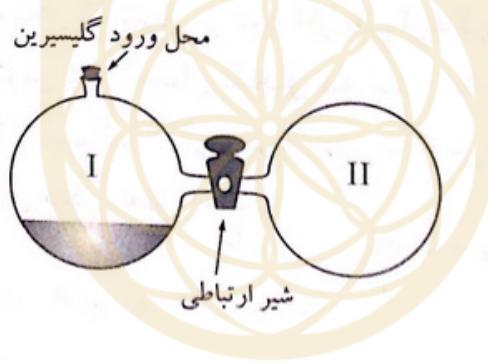
تعداد مول‌های NO_2 :

تعداد مول‌های N_2O_4 :

گرمای مبادله‌شده در کل با رعایت علامت جبری و ذکر واحد.

ظرف I به حجم ۱L حاوی ۳۰۰ mL آب در دمای ۵۰°C است. این ظرف توسط یک شیر در ارتباط با ظرف II است. ظرف II حجمی معادل ۱L داشته و تحت خلاً است. ابتدا شیر ارتباطی بین دو ظرف را باز کرده و به مقدار کافی صبر می‌کنیم تا تعادل برقرار شود. سپس شیر ارتباطی را بسته و مقدار ۱۰ mL گلیسیرین ($C_3H_8O_2$) به ظرف I اضافه می‌کنیم. به قدر کافی صبر کرده و پس از برقراری تعادل، فشار ظرف I (P_1) و فشار ظرف II (P_{II}) را می‌خوانیم. (دمای جوش نرمال آب ۱۰۰°C و دمای جوش نرمال گلیسیرین ۲۹۰°C است. چگالی آب ۱,۲۶ g/mL و چگالی گلیسیرین ۰,۹۸۸ g/mL در دمای ۵۰°C است.)

- الف) فشار P_1 و P_{II} را مقایسه کنید؟ (بزرگ‌تر، مساوی و یا کوچک‌تر)
- سپس شیر ارتباطی دو ظرف را باز کرده و به قدر کافی صبر می‌کنیم تا دوباره تعادل برقرار شود. حال فشار کل P_{f} را می‌خوانیم
- ب) فشار کل P_{f} خوانده شده را با P_1 و P_{II} در قسمت الف مقایسه کنید (بزرگ‌تر، مساوی و یا کوچک‌تر)

در اثر برخورد الکترون با ذره α (هسته هلیم)، یون تک الکترونی He^+ در حالتی برانگیخته تشکیل شده به طوری که الکترون آن در اوربیتال ۱s قرار گرفته است. این الکترون ابتدا به تراز پایین تر x و سپس به حالت پایه بر می‌گردد و به ترتیب فوتون‌هایی با طول موج‌های ۲۷۳,۴ nm و ۲۵,۶۳ nm نشر می‌کند. با توجه به اینکه طول موج‌های خطوط مشاهده شده در طیف نشري یون He^+ از رابطه زیر پیروی می‌کنند (λ طول موج فوتون A یک عدد ثابت و n_1 و n_2 به ترتیب ترازهای پایینی و بالایی می‌باشند). عدد x را پیدا کنید. (۱۰ نمره)

$$\frac{1}{\lambda} = A \left(\frac{1}{n_1^x} - \frac{1}{n_2^x} \right)$$

۶

دانش آموزی مقدار ۸٪ گرم NaOH ناخالص را به ۸۰ میلی لیتر محلول 1KOH ۱۰٪ مولار اضافه کرد و پس از حل شدن کامل با افزودن آب مفطر وزن آن را به ۱۳۲٪ گرم رسانید (جگالی محلول $1\text{mL}^{-1} 1,1\text{g}$ است). سپس مقدار ۵٪ میلی لیتر از محلول فوق را در ارلن ریخته و با استفاده از سنجش حجمی توانست ۵٪ میلی لیتر محلول ۵٪ مولار H_2SO_4 را با ان خنثی کند.

الف) غلظت OH^- را در نمونه مخلوط به دست آورید؟

ب) تعداد مول OH^- در نمونه NaOH ناخالص چقدر است؟

ج) درصد خلوص NaOH چقدر است؟ طلایی ها

د) برای خنثی کردن ۵٪ میلی لیتر محلول ۵٪ مولار H_2SO_4 چند گرم از NaOH ناخالص فوق لازم است؟

$$(\text{O} = 16, \text{H} = 1, \text{Na} = 23, \text{K} = 39)$$

۷

آلکین A با فرمول بسته C_8H_{14} و فاقد کربن نوع چهارم است و درنتیجه طی واکنش هیدروژن دار شدن به آلکان B تبدیل می شود. اگر یکی از هیدروژن های ترکیب B تحت شرایط مناسب با کلر جایگزین شود احتمال تشکیل سه ایزومر ساختاری C و D و E وجود دارد ساختارهای A تا E را رسم کنید. (کربن نوع چهارم به کربنی گفته می شود که از طریق چهار پیوند به چهار اتم کربن دیگر متصل است).